

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 luna fl. 1.

N-rit de Dumneacă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:
ac și șir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sânt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

La luptă...

In statul ungar Sași abia sunt mai mulți decât suntem noi Români numai în comitatul Aradului. Cu toate acestea acum că guvernul are de gând să mai adauge încă la opera sa de maghiarisare prin legi, singuri Sașii au arborat drapelul de luptă. Șapte milioane de Români, Serbi și Slovaci stau pe loc.

Ce e aceasta? Pentru ce atâta decadență?

Mai înainte nu trecea lună, fără ca Români să nu dea semne de viață. Acum stăm cu toții și par'că așteptăm să vină cineva să ne urnească din loc.

Care sunt cauzele, că am ajuns în halul acesta, le știm cu toții. Nu le vom discuta deci. Nici nu ne-ar folosi discuția.

Că ce este însă de făcut pentru ca să revenim eară la rolul nostru de luptători rezoluți contra unui guvern primejdios, ne-o indică situația, ne-o arată Sașii, națiunea poate cea mai puțin răboinică, dar' cumpănită, conștie de drepturile sale și mai presus de toate solidară când e vorba de acțiuni politice.

Eată Sașii abea au început să se miște, și guvernul a și grabit să schimbe în proiectul privitor la maghiarisarea numelor comunelor. A schimbat însă numai un cuvânt, admitând, că comunele mai pot avea și alt nume decât cel oficios. Dar' Sașii nu s'au lăsat momiți cu o vorbă, ci continuă lupta. Și eată, drept urmare, în conferența clubului guvernamental alaltăeri ministrul de interne, în urma amenințării deputatului Mellz că Sașii vor ieși din partidul guvernamental, a declarat că va mai modifica încă în proiect. Șanume ce au cerut Sașii: în administrația internă a comunelor, în școlile publice și în toate cărțile de școale să fie îngăduit a se folosi și numele vechiu, istoric al comunei, ear' nu numai cel oficios.

Facă-și acum fie-cine tabloul situațiunei: în ce strimtoare ar fi adus guvernul dacă l'am bombardat toți din toate părțile! La resărit Români, la Sud Serbii, la Nord Slovaci... Și ce vreme prielnică, Doamne, pentru a lupta: guvernul este strimtorat și din partea Fiumanilor, și din partea Croaților ear' cu Austria s'a trecut de glumă, Bánffy nu știe cum s'o învîrtă, ce să facă pentru a arangia provisoratul și a nu-și scula în cap opoziția crâncenă maghiară... Și noi să mai stăm locului?

E, într'adevăr, ceva de neînțeles. Par'că o peatră de moară e atârnată de gâtul fiecăruia dintre cei cari încă nu de mult voinici se arătau și neînfricați. Un duh rău, care se vîră între noi și nu ne lasă nici măcar pe o singură zi să ne apropiem.

Alunga-vom însă duhurile rele curând și porni-vom lupta eară.

Vorba e numai, ca fiecare Român cu inimă să stea gata să-și facă datoria. Să-și-o facă toți și de pretu-

tindeni. Vreme de perdut nu mai e, că fierul trebuie să-1 bați cât e cald.

Guvernul acum ne pune sulița în coaste, acum trebuie să parăm deci și noi lovitura.

Dacă nici după atâta letargie nu ne vom reculege, dacă nici în fața actualelor lovituri îndreptate în contra noastră nu ne vom ști ridica deasupra micilor patimi, mâne guvernul are drept să ceară, prin lege, desființarea noastră totală. Căci ce neam mai suntem noi și prin ce ne arătăm vrednici de a trăi ca națiune, când nici potrivnicilor nostri, nici lumii mari nu dovedim prin nimica forța noastră ca națiune?!

Numărul numai — de am fi de două ori atâția — nu impune. Căci știut este, un lup turme întregi risipește, și noi numai turme suntem, și Serbi, și Slovaci și Români, câtă vreme ne lăsăm ca lupul să ne sfășie.

Piara deci dracul dintre noi, și să nu ne opăcim de cei cari nici în ora a unsprezecea nu înțeleg că nu mai e vorba acum să facem exerciții de arme și probă, nici să stăm la discuțiuni academice, ci a sosit vremea glotășilor, să batem clopotele într'o dungă, să vrăjmașul e înaintea noastră, și-și cunoaștem și răutatea și chipul lui de luptă. Și acolo să alergăm, unde s'a încins în tâu lupta. De vom reuși să o pornim pe toată linia, cu atât mai bine. Amicii nostri nu se vor da îndărăt de nicăieri. Vor alerga pretutindeni, unde zngănit de arme se aude.

Țiu mai presus de toate să-și apere vatra, că cine azi vatra și apăra, neamul și moșia își apăra, pentru că nu poate fi azi atacat Român, fără ca toți să se simtă în primejdie, și earăși dovedită fiind cinstea și vitejia unora, mândria și mângăierea a neamului întreg este.

Atâta ori-cine înțelege. Nu mai poate fi vorba deci ca unii să înceapă o acțiune care de alții să fie combătută. E vremea când nu mai e permis să discutăm lucruri mărunte, ci să ne tragem seama în mare: ce ni se cere tuturor?

Ni se cere acțiune, ni se cere să ne călcăm toți pe inimă și imprumutat să ne ajutăm, că nimeni rău nu poate să vrea națiunei sale, și cine dela început e în contra a ori-ce acțiune, de teamă să nu iasă vre-un rău, e mic de suflet, ear' istoria nu cei mici de suflet o fac.

În deosebi ne-am îmbucura, când fără multe prealabile discuțiuni, ne am vedea chemați la luptă ce se deschide în fie-care centru românesc.

Să ne coborîm la „nație“, că ne uită, atâta vreme a trecut de când nu ne-a mai văzut!

Visita regelui Carol în Rusia. Cunoscutul organ al cancelariei rusesce, ziarul „Le Nord“ dă în ultimul său număr următoarea interesantă notă:

„Ingrigirile și neliniștea ziarelor din Viena și Pesta în privința viitoare vizite a regelui nu sunt de loc justificate. Ele au mai cu seamă aerul de a se teme, ca din această vizită să

nu rezulte, cumva, un tratat de alianță între Rusia și România.

„Rusia și România nu au trebuință de nici un tratat de alianță pentru a continua raporturile frățești ce întrețin de pe timpul domniei lui Petru Cel Mare. Regele Carol va găsi la Petersburg, fără a vorbi despre numeroși frați de arme cu cari a luptat, pentru independența țerii sale, primirea ce se datorește Soveranului unui Stat amic și unei națiuni coreligionare cu Rusia“.

Iosipovich, ministrul croat și-a dat demisia, din cauză, că în afacerea dreptului de cărmărit a avut un conflict cu ministrul de finanțe Lukács László.

Urmaș al său se crede, că va fi numit Cseh Ervin ori Popovich, fișpani în Croația.

„STATUL“...

Cine nu știe câte lucruri de acelea care numai drepte și cu cale nu se pot numi, se sevîrșesc în această țeară de cătră guvernele fără inimă, sub cuvânt, că... „statul“, „trebuințele, statului“ le pretind!.. Și mai ales pe conta popoarelor nemaghiare! Ți-se vîră limba unguerească în școale, sub cuvânt, că trebuințele statului o pretind ca și cum statul ar fi curat ungueresc, se nesocotește însăși legea fundamentală a statului (despre naționalități), sub cuvânt, că... „statul“ o pretinde! (adecă pretinde și să fie lege și să se calce!!); Ți oprește înfișarea de școli medii pe banii ței proprii, drept ce Ți-o dă legea statului, tot sub cuvânt că... „statul“ pretinde să te oprească; etc. etc. etc.

Nu le mai înșirăm, că le știe și le simte zilnic fiecare dintre noi.

Acum trebuințele „statului“ „pretind“ ca guvernul să-și iee cam de scurt pe catolicii din țară, a căror autonomie ar voi s'o croiască așa cum îi vine guvernului la socoteală (cetește: „cum pretind interesele statului“...)

„Alkotmány“, ziarul partidului popular catolic, scrie în numărul seu dela 3 Dec. sub titlul „Statul și catolicismul“ un articol, în care între altele face câteva constatări foarte drepte, care se pot referi însă foarte corect nu numai la relația dintre „stat“ și „catolicism“ ci tot așa și la relația dintre „stat“ și spre pildă, purtarea lui față de popoarele cele multe ce îl locuesc, ce îl constituiesc.

Eată câteva constatări alui „Alkotmány“:

„E rău aceea la noi, că totdeauna ne luăm după oare-care pildă! Așa argumentează liberalii, că ceea-ce guvernul parlamentar maghiar sevîrșește, și prin ce își revendică pe sama sa puterea asupra bisericii (noi zicem și asupra locuitorilor peste tot a țerii! Red. Tr. P.), aceea... în toată Europa e așa!

„Dar' la aceea nu se gândesc, că afară de Prusia nu este stat în parlamentul și în guvernul căruia, elementul catolic (noi am înlocul cuvântul „catolic“ cu știutor și respectuos al dreptății! Red.) să fie în așa minoritate, ca la noi!

„Dar' nici nu pe Pruși ni-i aduc de exemplu, ci pe ...Francezi și alte state curat catolice! Acolo însă înzadar vei căuta exemplu, ca un parlament pe jumătate știionar și fără credință să exercite acele drepturi de inspecțiune, cu cari scaunul

apostolic a investit pe Regi sau de cei mai creștini sau de cei mai catolici sau de cei mai apostolici!“

(Noi la rîndul nostru am întoarce vorba așa: înzadar să provoacă acest parlament și guvern la state ca Franca, și altele, când crează legi de statificare a administrației, a școlilor etc, căci nu e nici o po-triveală între acele state naționale și între acesta al nostru, care ei sing'ri nu îndrăsnesc să-1 numească așa ci spun că au „ideea“ că o să fie odată — odată!)

„Păzescă-ne Dumnezeu de o autonomie de abii Bánffy-Tisza!“ tachee „Alkotmány“.

De ne-ar scăpa Dumnezeu de toate „dreptățile“ pe cari în numele aceluiași „stat“ ni-le fac Bánffy-Tisza, adaugem noi!

PROIECTUL

maghiarisator în Dieta.

În ședința de ieri Dieta a primit spre dezbateră specială proiectul privitor la maghiarisarea numelor comunelor.

În contra proiectului a vorbit Schreiber, căruia Ungurii înverșunați i-au strigat: „Dute în Saxonia!“

Pentru proiect au vorbit Sándor Iózsef și Eötvös Károly, după care Dieta primește spre dezbateră specială proiectul. Deputații sași au votat contra.

Dezbateră specială începe azi.

BUDGETUL

și

DĂRI NOUE.

În ședința de ieri a Dietei ministrul de finanțe și-a făcut expozitul asupra situațiunei financiare a statului. Și de astă-dată, budgetul se încheie cu un prisos de 75.721 fl.

Vorba e însă, că prisosul acesta e mai mult o amăgire, deoarece-ce înafară de prevederile budgetare, în totdeauna sunt cheltuieli neprevăzute, cum e și-n anul acesta suma de 21 milioane și apoi cheltuieli tănuite, cum au fost în anul trecut 123 milioane ce au trebuit pentru plățirea materialului la căile ferate.

Ceea-ce este important apoi, e că și pe anul viitor dările se măresc. Și anume cu vre-o 5 milioane și jumătate.

Din această sumă vine:

contribuțiune directă	120.000 fl.
dare de consum	800.000 „
timbre	855.000 „
monopolul tutunurilor	469.000 „

În expozitul seu, ministrul de finanțe a făgăduit de altfel, că legea despre contribuțiunile directe în curând va fi reformată.

Să nu se întempe însă ca și cu reforma legii timbreelor: să se reformeze adecă nu înspre ușurătatea, ci spre în-greunarea contribuabililor.

E interesant să știm apoi, că și în anul acesta sporul de 5 și 1/2 milioane trebuie mai ales pentru plățirea pensiilor și ridicarea salariilor funcționarilor.

Cu un cuvânt pentru întreținerea cetei de trântori și unelte ale guvernului.

Miscare laudabilă. Spusesem într'un număr recent, că cu prilejul convenirii sociale aranjate de tinerimea română aradană, s'vor ține și conferințe instructive. Seria acestor conferințe a și fost inaugurată Sâmbăta seara, când d. Traian V. Tîeran a ținut o prea frumoasă disertație asupra poeziilor lui Eminescu, scoțînd în relief deosebit elementul național din satirele eroice. Felicităm cu căldură pe tinerul conferențiar și dorim ca exemplul dat de d-sa să aflu cât mai mulți imitatori.

Confiscare din cauția „Foi Poporului”. Cîtim în „Tribuna”: Procurorul din Cluj s'a îndrăgostit de cauția foilor noastre. La intervenirea lui, comitele Sibiului a dat earăși ordin să se confisce din cauția de astă-dată a Foi Poporului 32 fl. 25 cr., spese de procese, pe cari se zice că, nu le-au putut încasa dela d-nii George Moldovan și Ioan Șerb din Poiana. Această volnicie tot la ș-ul 16 al patentei absolutiste din 1852, care a devenit se vede Nothparagraph pentru a ne putea ataca cauția foilor.

Invitare. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” invită cu toată onoarea la *ședința publică*, ce se va ține Sâmbăta la 29 Nov. st. v. în memoria marelui arhitect Andreiu, în sala cea mare a noului edificiu seminarial. Inceputul la 7 oare seara. — Ofertele benevole, incurse în favorul societății se vor cita cu mulțămintă pe cale publică. — Program. 1. „Cuvînt de deschidere”, rostit de preș. Dr. Ioan Stroia. 2. „Cîntec de seară”, de Nic. Popovici, chor. 3. „Onoarea și ducul din punct de vedere moral”, de v. preș. Lazar Tritean, cleric an. III. 4. „Potpourri”, executat de orchestra societății. 5. „Dragostea învrajbită”, de G. Coșbuc, declamată de Iosif Comanescu, cleric an. II. 6. „J. Küffner IV. Livraison”, duett de flaute, executat de George Henția, cleric an. II, și Emil Tăchilă, cleric an. I. 7. „Dor și jale”, disertație de Terenție Popovici, cleric an. III. 8. a) „Sună buciunul de alarmă”, marș de de Iuan R. Simionescu, chor. b) „Zorirea”, de C. Attenhofer, chor.

O moșie românească e de vânzare și ar fi bine și de dorit ca un Român să-o cumpere. E moșia de 62 jugăre catastrale din hotarul Hosufalului (Satulung) lângă Șomcuta-mare, dimpreună cu o casă frumoasă din 5 odăi culină cămară etc. și edificii economice. p. u. Pusztahidegkut, a dlui Grig. Tămăș Miculescu, loc de șes în apropierea Șo-

Dar întorși la Roma. Ricardo își începe iarăși viața desfrînată, nedesprețuind nici chiar pe servitoarea soției sale...

De altminteri desfrăul, morfina, alcoolismul sub forma elegantă a liqueurilor scumpe, au făcut să se apropie de tot sfîrșitul fatal, care pîndește pe toți Rionelli: nebunia. O întâmplare îl grăbește.

Feruccio se întoarce din călătorie. Neputându-și clădi, din scrupule lipsite de temei, o căsnicie proprie, afecția naturală a acestei inimi generoase se îndreaptă spre omenie; Feruccio se îndeletnicește cu planuri umanitare, cu înființare de institute filantropice. E vroit de autor și foarte fericit găsit acest contrast între egoismul efeminat al veritabilului Lionello și umanitarismul activ al copilului din popor, rătăcit, printr'o întâmplare fatală, într'o familie de detractori.

Bianca, știind acuma secretul nașterii lui Feruccio, vrea să-l mîngăie, înlesnindu-i întîlnirea cu Valeria. Dar Valeria, introdusă în casa lui Ricardo, îi redeșteaptă acestuia poftele nebune, încă mai întăritate de gelosia contra lui Feruccio. După o scenă violentă de bestialitate smintită între Ricardo și Valeria — care a descoperit în el asasinul căpitanului Lamberti — Ricardo se otrăvește și moare.

Ast-fel sfârșește Ultimul elironom (moș-nitor) al Lionellilor. („Drapelul”).

meșului, aier bun, apă cristalină, drumuri foarte bune, lemnele și lucași ieftini.

Doritori să se adreseze direct.*

O crimă celebră. Nu de geaba Buda-pesta este „világváros”, dar' inadvăr, și în privința crimelor ce se petrec într'însa poate să stea nainte ori-și-cărui oraș. Mai zilele trecute osândiră pe Chudy, înalt funcționar polițienesc, care pungașise ani de-arîndul până și pe... morți. Acum se per-terictează procesul a doi tineri. Fuchs Mátyás și Hegyi Károly, cari astă-vară au înșelat între dealurile din Buda pe un tînăr giuvaergiu, unde l-au omorît cu pietri, pentru a-i lua obiectele de valoare ce avea la dînsul. Obiectele jefuite apoi le-au pus la muntele de pietate (zálog), și-au cumpărat haine de bicicliști (căci ovreiașul Fuchs era biciclist medaliat și membru în societatea atleților, cu un cuvînt *sportsmann*), au făcut chef până-ce poliția a și pus mîna pe ei.

Unul, creștinul Hegyi (de 20 ani) a mărturisit crima. Ovreiu însă tăgăduiește și-i place mai mult să vorbească judecătorilor despre luptele lui pe la diferite societăți gimnastice. spune, că și omorul, ce l-se impută, a fost o simplă bătăie, și că el a „ajutat” numai „puțin” tovarășului, care de altfel nu-i băiat tare și care a spus, că ovreul a omorît, dînsul mai mult a stat de pîndă.

La pertractare biletele se căutau mai tare decît la... Reichsrath. Fuchs era adecă om cunoscut în toate părțile, atlet care a avut și duel, mă rog, și umbra pe la toate balurile. Ș'acum, îi trebuiau bani pentru haine mai ales și pentru a-și scoate din zálog... bicicleta! Indeosebi au fost la pertractare cucoane multe, privind și ascultînd cum pe „atlet” l-a părăsit curajul, se face „niznaf”, zice că n'a omorît și că sîngele ce s'a găsit pe hainele lui i-a curs din nas!

Tribunalul n'a intrat în să vederile tinerilor criminali celebri, nici n'a primit felul lor de apărare, căci pe Fuchs l-a osândit la temniță pe viață, ear' lui Hegyi i-a dat 12 ani reclusiune.

Schimb de cadavre. La Mentone au răposat deunazile un general rusesc din Moscva și o domnișoară engleză, deodată și în același hotel. Hotelierul a înștiințat imediat și comanda militară din Moscva și rudenile d-șoarei engleze; din ambele părți a primit cererea telegrafică, s'î trimită cadavrul acasă. În urmare a și predat ambele cadavre la tren. Și deja aproape își uitase de tristul incident, când într'o zi primește din Londra o telegramă, în care rudenile domnișoarei răposate îl înștiințează, că în locul cadavrului domnișoarei au primit cadavrul unei general rusesc. Imediat hotelierul a telegrafat la Moscva, să trimită la Londra cadavrul femeiesc trimis din greșală în locul celui al generalului. Is'a răspuns în să cu regret, că nu se poate, de oare-ce domnișoara engleză — a fost deja îngropată cu toată pompa militară.

S'an spânzurat din pură simpatie. Aproape de necrezut și totuși fapt. Trei ucenici din Seghedin au mers pe malul Tisei, unde alegîndu-și un loc potrivit, la umbra unei sălci au depus tustrei jurămînt, că ei se vor spînzura de acel pom. Dictum factum! Stefan Turucz a fost primul. Poliția l-a aflat mort, dar' cauza a rămas enigmă. Marți la 30 Noemvrie s'a găsit spînzurat de același pom Ludovic Palotás, ucenic la un olar. Miercuri dimineața s'a spînzurat al treilea Anton Róssa. Din norocire oamenii l-au observat încă la timp și frînghia a fost tăiată. Nefericitul băiat a declarat plîngînd înaintea poliției, că el s'a spînzurat fără nici un motiv, singur numai din prietinie ei au depus jurămînt, că vor muri tustrei.

Fiul adoptiv al Sultanului. Cu ocazia festivității numite „Seramik” se observă între prinți și figura unui băiat drăgăș și blond,

pe care sultanul, când trece pe lângă el, îl salută foarte vesel. Băiatul acesta se numește George Ksidis, de origine grec, elev al școlii militare din Tofane și fiul adoptiv al Sultanului. Soartea acestui băiat e foarte interesantă. Acum trei ani s'a întîmplat că în ziua a 15 a a serbătorilor Ramazan, sultanul cu suita sa grandioasă mergea la moschea. Când trăsura lui trecea pe lângă și-rul băieților de școală, calul unui aghiotan sări la o parte și lovi atît de rău pe un biet copil, că îi frînse piciorul. Domnitorul opri numai decît trăsura și când i se spuse nefericirea întîmplată, dete ordin ca băiatul să fie luat în îngrijire într'un spital militar pe spesele sale. De aci nainte cerea fie-care zi raport despre starea băiatului, ear' când acesta s'a reînșănătoșat îl chemă la sine și în cuvinte prea grațioase îl întrebă, dacă vrea să fie soldat. Băiatul nu se cugetă mult, ci primi cu bucurie propunerea înaltului protector de a fi internat în școala militară din Tofane. Părinții de asemenea se învoiră și de atunci micul George este unul dintre cei mai distinși elev ai școlii militare, care se bucură de aceeași creștere și considerație ca și prinții împărătești.

Din ordinul sultanului micul soldat merge și el în fiecare Vinere la „Selamric” cîlare, unde cu ochi strălucitori așteaptă sosirea înaltului seu protector, care nici odată nu l-trelasă ca să-l salute preagrațios și cu o privire zîmbitoare.

Cît de mare este vaza lui în institut, arată și următorul cas: Odată un coleg al seu îl batjocori de „giaur”; George se plînsese directorului, care numai decît cită la el pe insultător.

— Nu ști că George este fiul Majestății Sale a Sultanului? — întrebă el cu o mină severă. Băiatul se rugă de iertare.

— Iertare vei primi, dar' pedeapsa nu va rămănea.

Și tînărul cadet primi șese bețe plus că fu repus în avansament cu 6 luni îndărst.

Tigrul cu ochiul de sticlă. În menageria regală din Stuttgart, în Württemberg, un doctor a făcut cu succes o operație pe cît de primejdioasă pe atît de neobișnuită.

Un tigru din menagerie, unul din cei mai fioroși, fusese greu rănit la ochiul de un alt tigru cu care se bătuse. Veterinarul consultat declară, că animalul nu putea trăi dacă nu l-se va scoate îndată ochiul rănit.

Nimeni nu voia să se însărcineze cu operația, când un chirurg tînăr din München se presintă și după-ce injectă tigrului mai multe grame de cocaină, îi scoase repede ochiul bolnav.

Nu e numai atăta.

Dibacul doctor facu un ochiul de sticlă tocmai la fel cu cel-l'alt, pe care îl și puse în locul celui scos, așa că animalul azi nu suferă.

FELURIMI.

Un bilet de cununie original. O actriță foarte populară în Berlin, fiind în ajun de a se mărita, a găsit următorul mijloc ca să facă cunoscut publicului lucrul acesta.

Ziarele berlineze, după cererea ei, au publicat not: următoare:

„Tuturor prietenilor și cunoștințelor mele doresc să le fac cunoscut prin anunțul de față, că sunt în ajun de a juca într'un rol nou pe care nu l-am mai jucat nici odată până azi. Drama în care voiu juca se chiamă „Căsătorie”. Rolul amoretului este încredințat dlui Hans E... Dela chipul cum va juca el rolul acesta atárnă soartea pie-sei care va fi, după-cum îi va plăcea lui, o comedie ori o tragedie. În ori-ce cas piesa nu se va preface în farsă, fiind-că suntem amîndoi prea sinceri și prea serioși. Ceva mai mult, toți prietenii mei mă încredințează că în piesa „Căsătorie”, nu e nimic de ris”.

Bacilul ciumei. „Centralblatt für Bakteriologie” publică un memoriu interesant al doctorului Adolf Abel asupra bacilului ciumei.

În unele privințe, microbul acesta seamănă cu bacilul holerei, mai cu seamă în ceea-ce privește transmiterea prin apă. Wilm a constatat, că microbul ciumei poate trăi timp de 20 zile în apă destilată; în apă de fantână trăește 16 zile; în apă de mare moare în timp de 6 zile.

Dl Abel a reluat aceste experiențe servindu-se de apă destilată și sterilisată și a găsit, că în toate cazurile, bacilul trăia și peste 20 de zile. Razele solare par a fi cel mai redutabil dușman natural al bacilului ciumei, căci dl Abel a constatat că e de ajuns o oră de insolăție pentru al distruge.

De altmintrelea, dl Kitasato în experiențele sale la Hong-Kong asupra bubonilor ciumei a constatat că bacilului era distrus după patru ore de expunere la soare.

ULTIME ȘTIRI

Situația în Boemia.

Praga, 7 Dec.

„Bohemia” publică un comunicat, după care M. Sa cu ocazia primirii delegaților vorbind cu Dr. Herold, s'ar fi exprimat astfel: „Primarul D--Voastră poartă vina la toate. Știu că D--Voastră deputații aveți situație grea, dar' ce a vorbit primarul Pragei, nu e de aprobabil.”

Intre Nemții d'aici se face propagandă ca Universitatea nemțescă să fie mutată într'un oraș provincial, de pildă la Eger ori Budweiss.

În școli prelegerile au reînceput.

Orașul e liniștit. Eri s'au arestat numai 54 persoane. Înaintea judecătorei statariale a fost dus numai un singur acuzat.

În provincie au fost mici tulburări, la Wittingau, Chrudien, Kolin și Pribram; pretutindeni s'au spart ferestre la casele Ovreilor.

„Őnálló rendelkezés”.

Budapesta, 7 Decembrie.

Guvernul maghiar a depus proiectul de lege pentru regularea provisorie a afacerilor de vamă, de bancă precum și a altor chestiuni pendentă de cele din-tîu două. Conform transacționii dela 1867, statul ungar poate dispune adecă independent de afacerile de mai sus îndată ce nu e în stare să încheie pactul pe cale constituțională.

Proiectul prezentat Dietei de Bánffy are trei articole: în primul se prevede că convenția de bancă austro-ungară rămăne în vigoare până la 31 Decemvrie 1898; în al doilea ministrul de finance maghiar este autorizat să trateze cu direcția băncii austro-ungare pentru prelungirea convenției scrisă în articolul precedent; în art. 3 se declară că dispozițiile nouă întră în vigoare la 1 Ianuarie 1898. Își perde vigoarea această lege și înaintea de 31 Decemvrie 1898, dacă până atunci cele două state ar putea să încheie transacția pe cale parlamentară.

Alegeri.

Fiume, 7 Dec.

Alegerile pentru reprezentanță se vor face în a doua jumătate a lunei Decemvrie. Comuna Fiume va alege 46, ear' comunele pendentă 6 consilieri. Autonomiștii au ales o comisie de 15 delegați, cari să conducă lupta electorală. Walluschnig lucrează în comunele pendentă.

Crisă ministerială.

Roma, 7 Dec.

Eri întreg cabinetul și-a dat demisia. Noul cabinet îl va forma tot di Rudini.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Redactor responsabil: Ioan Rusanu Sirianu.

Bibliografie.

Din „Biblioteca Noastră“ de sub direcția dlui Enea Hodoș în Caransebeș a apărut Nr. 6 „Dela Sate“ piesă populară în 4 acte, în dialect bănățean de N. Macovișteanu. Piesa e scrisă pentru societăți de diletanți și pentru cei-ce se ocupă cu studiul graiului bănățenesc.

„Biblioteca Noastră“ apare în fie care lună. Un număr 14 cr., o serie de 5 numere 70 cr., 10 numere 1 fl. 40 cr.

Numerale apărute până acum sunt: Nr. 1. S. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“, (sub presă). — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie tr. (sub presă). —

A eșit de sub tipar „Gramatica Română pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. se poate căpăta și al administrația „Tribuna Poporului.“

A apărut și se află de vânzare la administrațiunea foii noastre „Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățatorii; Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Groșoreanu, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. cumpărătorii capătă rabatul cuvenit.

„Liturgia Sfântului Ioan Cristostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu învățător în Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: item name and price. Includes: Grâu de frunte fl. 10.50 până 11.80, rënd 11.40, de primăvară 10.—, Secara 8.—, Orzul 5.50, Ovăsul 5.90, Cucuruzul 4.70, nou 4.10.

Prețul făinei:

Table with 2 columns: item name and price. Includes: Făină albă Nr. 00 fl. 21.10, 0 20.50, 1 20.20, 2 19.90, 3 19.60, Făină pentru pâne 4 19.30, 5 18.50, 6 18.60, 7 17.30, 7b 15.30, 8 12.88, Tărțe 4.50.

Tergul de rimători din Budapesta

dela 26 Nov. n. 1897.

Rimătorii din Ungaria se vënd: părechia, greutate dela 250--280 chgr., cu 52 1/2—53 cr. per chgr.; de greutate dela 300—380 chgr. 51 1/2—52 1/2 per chgr.

Rimători de Sërbia, se vënd: părechia greutate dela 240--260 chgr. în sus, cu 52—53 cr.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor.

Grâu de toamnă fl. 12.60—13.20; grâu de primăvară fl. 11.80—12.20; cucuruz (porumb) fl. 4.90—5.—; ovăs fl. 6.40—6.70; sècară fl. 8.55—8.65.

Credit personal pe amortisație

Exoperez:

IMPRUMUTURI IEFTINE PE AMORTISARE

de mai mulți ani și fără cheltueli prealabile,

funcționarilor publ. și oficerilor cu leafă minimală de 900 fl.

(95) — 13 ori

cu rentă viageră de cel puțin 500 fl.

mai departe

Imprumuturi amortisaționale pe moșii și case la oraș

cu 4% 4 1/2 și 5%

precum și amortisație corespunzătoare.

Convertesc imprumuturi cu camete mai mari.

La dorință anticipez spesele de intabulare.

Szücs F. Vilmos

Institut de împrumut pe imobile și moșii

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Large table with multiple columns showing market rates for various goods and locations. Columns include city names like Arad, Budapesta, Seghedin, Brad, Timișoara, and various commodity prices.